31993L0098

L 290/9 *ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ* 24.11.1993

ДИРЕКТИВА 93/98/ЕИО НА СЪВЕТА
от 29 октомври 1993 година
за хармонизиране на срока за закрила на авторското право и някои сродни права

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално член 57, параграф 2 и членове 66 и 100а от него,

като взе предвид предложението на Комисията [1],

в сътрудничество с Европейския парламент [2],

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет [3],

(1) като има предвид, че Бернската конвенция за закрила на литературните и художествените произведения и Международната конвенция за закрила на изпълнителите, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации (Римска конвенция) установяват само минимални срокове за закрила на правата, за които се отнасят, като оставят на договарящите се страни свободата да предоставят по-дълги срокове; като има предвид, че някои държави-членки са упражнили това им предоставено право; като има предвид, че някои държави-членки още не са се присъединили към Римската конвенция;

(2) като има предвид, че в резултат на това има различия между националните законодателства, регулиращи сроковете за закрила на авторското право и сродните му права, които могат да затруднят свободното движение на стоки и свободата на предоставяне на услуги и да опорочат конкуренцията на общия пазар; като има предвид следователно, че с оглед на гладкото функциониране на вътрешния пазар законодателствата на държавите-членки трябва да бъдат хармонизирани така, че сроковете за закрила да бъдат идентични в цялата Общност;

(3) като има предвид, че хармонизирането трябва да обхваща не само сроковете за закрила като такива, но и някои разпоредби относно прилагането, като датата, от която ще се изчислява всеки срок;

(4) като има предвид, че разпоредбите на настоящата директива не засягат прилагането от държавите-членки на разпоредбите на член 14а, параграф 2, букви б), в) и г) и параграф 3 от Бернската конвенция;

(5) като има предвид, че минималният срок на закрила, предвиден в Бернската конвенция, а именно, докато авторът е жив и 50 години след смъртта му, беше предназначен да предостави закрила на автора и първите две поколения от неговите низходящи; като има предвид, че средната продължителност на живота в Общността се е удължила дотолкова, че този срок вече не е достатъчен, за да обхване две поколения;

(6) като има предвид, че някои държави-членки са предоставили срок, по-дълъг от 50 години след смъртта на автора, за да неутрализират последиците от световните войни върху използването на авторските произведения;

(7) като има предвид, че за закрилата на сродните права някои държави-членки са въвели срок от 50 години след законното публикуване или законното публично съобщаване;

(8) като има предвид, че съгласно позицията на Общността, възприета при Уругвайския кръг от преговори по Общото споразумение за митата и търговията (ГАТТ), срокът на закрила на продуцентите на звукозаписи трябва да бъде 50 години след първото публикуване;

(9) като има предвид, че един от основните законови принципи, закриляни от правния ред на Общността, е зачитането на установените права; като има предвид, че поради това хармонизирането на сроковете за закрила на авторското право и сродните му права не може да има за последица намаляването на закрилата, с която понастоящем се ползват носителите на права в Общността; като има предвид, че с оглед да се сведат до минимум последиците от преходните мерки и да се позволи на вътрешния пазар да функционира на практика, хармонизирането на срока на закрила трябва да се извърши на дългосрочна основа;

(10) като има предвид, че в своето Съобщение „Продължение на Зелената книга — Работна програма на Комисията в областта на авторското право и сродните му права“ от 17 януари 1991 г. Комисията подчертава необходимостта от хармонизиране на авторското право и сродните му права на високо равнище на закрила, тъй като тези права са

([1]) ОВ C 92, 11.4.1992 г., стр. 6 и
ОВ C 27, 30.1.1993 г., стр. 7.

([2]) ОВ C 337, 21.12.1992 г., стр. 205 и
Решение от 27 октомври 1993 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*).

([3]) ОВ C 287, 4.11.1992 г., стр. 53.

основни за интелектуалното творчество, и набляга, че тяхната закрила осигурява поддържането и развитието на творчеството в интерес на авторите, културните индустрии, потребителите и обществото като цяло;

(11) като има предвид, че с оглед създаването на високо равнище на закрила, което в същото време да отговаря на изискванията на вътрешния пазар и необходимостта от създаване на законова среда, благоприятна за хармоничното развитие на литературното и художественото творчество в Общността, срокът на закрила на авторското право трябва да бъде хармонизиран на 70 години след смъртта на автора или 70 години, след като произведението е законно предоставено на публиката, а за сродните права — 50 години след събитието, от което започва да тече срокът;

(12) като има предвид, че колективните произведения са закриляни в съответствие с член 2, параграф 5 от Бернската конвенция, когато в резултат на подбора и подреждането на тяхното съдържание те представляват интелектуални произведения; като има предвид, че тези произведения се закрилят като такива, без да се накърнява авторското право върху всяко от произведенията, съставляващи част от такива колективни произведения; като има предвид, че като последица от това към произведенията, включени в колективни произведения, могат да се прилагат специфични срокове на закрила;

(13) като има предвид, че във всички случаи, когато едно или повече физически лица са определени като автори, срокът на закрила трябва да се изчислява след тяхната смърт; като има предвид, че въпросът за авторството върху цялото или част от едно произведение е фактически въпрос, който се решава от националните съдилища;

(14) като има предвид, че сроковете на закрила трябва да се изчисляват от първия ден на януари на годината, следваща релевантното събитие, както са установени в Бернската и Римската конвенция;

(15) като има предвид, че член 1 от Директива 91/250/ЕИО на Съвета от 14 май 1991 г. за правна закрила на компютърните програми [1] предвижда държавите-членки да закрилят компютърните програми чрез авторско право като литературни произведения по смисъла на Бернската конвенция; като има предвид, че настоящата директива хармонизира срока на закрила на литературните произведения в Общността; като има предвид, че член 8 от Директива 91/250/ЕИО, който въвежда само временни разпоредби, регулиращи срока на закрила на компютърните програми, трябва съответно да бъде отменен;

(16) като има предвид, че членове 11 и 12 от Директива 92/100/ЕИО на Съвета от 19 ноември 1992 г. относно правото на отдаване под наем и в заем и относно някои права, сродни на авторското право в областта на интелектуалната собственост [2], установяват само минимални срокове на закрила, които подлежат на бъдеща хармонизация; като има предвид, че настоящата директива предвижда такава бъдеща хармонизация; като има предвид, че тези членове трябва съответно да бъдат отменени;

(17) като има предвид, че закрилата на фотографии в държавите-членки е предмет на различни режими; като има предвид, че за да се постигне достатъчно хармонизиране на срока на закрила на фотографските произведения и по-специално на онези, които предвид техния художествен и професионален характер са от значение за вътрешния пазар, е необходимо да се определи равнището на оригиналност, изисквано от настоящата директива; като има предвид, че едно фотографско произведение по смисъла на Бернската конвенция се разглежда като оригинално, ако то е собствено авторско интелектуално творение, отразяващо личността на автора, без да се вземат под внимание никакви други критерии, като достойнство или предназначение; като има предвид, че закрилата на други фотографии трябва да бъде оставена на националното право;

(18) като има предвид, че за да се избегнат различията в срока на закрила по отношение на сродните права, е необходимо да се установи една и съща начална точка за изчисляването на срока в цялата Общност; като има предвид, че изпълняването, записването, предаването, законното публикуване и законното публично съобщаване, т.е. способите, даващи възможност един обект на сродно право да бъде достъпен за възприемане по всякакви подходящи начини от неограничен брой лица, трябва да бъдат взети под внимание при изчисляването на срока на закрила, независимо от страната, където се извършва това изпълнение, запис, предаване, законно публикуване или законно публично съобщаване;

(19) като има предвид, че правата на излъчващите организации върху техните предавания, независимо дали тези предавания се излъчват по жичен или безжичен път, включително чрез кабел или спътник, не трябва да са вечни; като има предвид, че за това е необходимо срокът на закрила да тече само от първото излъчване на дадено предаване; като има предвид, че тази разпоредба трябва да се разбира като насочена към избягването на нов срок, течащ в случаите на предаване, идентично с предишно такова;

(20) като има предвид, че държавите-членки трябва да бъдат свободни да поддържат или да въвеждат други сродни права, в частност във връзка със закрилата на критичните и научните публикации; като има предвид, че с оглед да се осигури прозрачност на общностно равнище, е необходимо държавите-членки, които въвеждат нови сродни права, да уведомяват за това Комисията;

(21) като има предвид, че е полезно да се изясни, че хармонизацията, осъществявана от настоящата директива, не се прилага към неимуществените права;

(22) като има предвид, че за произведения, чиято страна по произход по смисъла на Бернската конвенция е трета страна и чийто автор не е гражданин на Общността, сравняването на

[1] ОВ L 122, 17.5.1991 г., стр. 42.
[2] ОВ L 346, 27.11.1992 г., стр. 61.

сроковете на закрила трябва да се прилага, при условие че съответният срок в Общността не надвишава срока, установен в настоящата директива;

(23) като има предвид, че когато носител на права, който не е гражданин на Общността, отговаря на изискванията за закрила по международно споразумение, срокът на закрила на сродните права трябва да бъде същият като този, установен в настоящата директива, при условие че не надвишава срока, установен в страната, на която е гражданин носителят на права;

(24) като има предвид, че сравняването на сроковете не бива да води държавите-членки до противоречие с техните международни задължения;

(25) като има предвид, че за гладкото функциониране на вътрешния пазар настоящата директива трябва да се прилага от 1 юли 1995 г. нататък;

(26) като има предвид, че държавите-членки трябва да останат свободни да приемат разпоредби по тълкуването, адаптирането и по-нататъшното изпълнение на договорите за използване на закриляни произведения и други обекти, които са сключени преди удължаването на срока на закрила, произтичащо от настоящата директива;

(27) като има предвид, че зачитането на придобитите права и законните очаквания са част от правния ред на Общността; като има предвид, че държавите-членки могат да предвидят, в частност, че при определени обстоятелства авторското право и сродните права, които са продължени по силата на настоящата директива, не могат да дадат основания за плащания от лица, които добросъвестно са използвали произведения по времето, когато тези произведения са били обществено достояние,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Времетраене на авторските права

1. Правата на автор на литературно или художествено произведение по смисъла на Бернската конвенция текат приживе и 70 години след смъртта му, независимо от датата, когато произведението е направено публично достояние по законен начин.

2. В случаите на съавторство срокът по параграф 1 се изчислява от смъртта на последния преживял автор.

3. В случай на анонимни произведения или произведения, публикувани под псевдоним, срокът на закрила тече 70 години след като произведението е направено публично достояние по законен начин. Когато обаче възприетият псевдоним от автора не оставя съмнение за неговата идентичност или ако той разкрие идентичността си през периода, посочен в първото изречение, прилаганият срок на закрила е този, установен в параграф 1.

4. Когато държавата-членка предвиди особени разпоредби за авторските права върху колективни произведения или разпоредби, които посочват юридическо лице като носител на права, срокът на закрила се изчислява съгласно разпоредбите на параграф 3, освен ако физическите лица, които са създали произведението като такова, са идентифицирани като създатели във вариантите на произведението, които са предоставени на публиката. Този параграф не накърнява правата на идентифицираните автори, чиито определени приноси, към които се прилагат параграфи 1 и 2, са включени в такива произведения.

5. Когато едно произведение е публикувано в томове, части, свитъци, броеве или епизоди и срокът на закрила тече от датата, когато произведението е направено достояние на публиката по законен начин, срокът на закрила тече за всяка единица поотделно.

6. В случай на произведения, за които срокът на закрила не се изчислява от смъртта на автора или авторите и които не са били законно предоставени на публиката 70 години след тяхното създаване, закрилата се прекратява.

Член 2

Филмови или аудио-визуални произведения

1. Главният режисьор на филмово или аудио-визуално произведение се смята за негов автор или за един от неговите автори. Държавите-членки са свободни да посочват и други съавтори.

2. Срокът на закрила на филмовите или аудио-визуалните произведения изтича 70 години след смъртта на последното от следните преживели лица, независимо дали тези лица са посочени като съавтори: главния режисьор, автора на сценария, автора на диалога и композитора на музиката, специално създадена за използването ѝ във филмовото или аудио-визуалното произведение.

Член 3

Времетраене на сродни права

1. Правата на изпълнителите изтичат 50 години след датата на изпълнението. Ако обаче записът на изпълнението е законно публикуван или законно публично съобщен в рамките на този период, правата изтичат 50 години след датата на по-ранното първо публикуване или първото такова съобщаване.

2. Правата на продуцентите на звукозаписи изтичат 50 години след като е направен записът. Ако обаче звукозаписът е законно

публикуван или законно съобщен на публиката през този период, правото изтича 50 години след датата на по-ранното първо такова публикуване или първото такова публично съобщаване.

3. Правата на продуцентите върху първото фиксиране на един филм изтичат 50 години след като е направено фиксирането. Ако обаче филмът е законно публикуван или законно публично съобщен през този период, правата изтичат 50 години след датата на по-ранното първо такова публикуване или първото такова публично съобщаване. Терминът „филм“ означава кинематографично или аудио-визуално произведение или движещи се изображения, придружени или не със звук.

4. Правата на излъчващите организации изтичат 50 години след първото излъчване на дадено предаване, независимо дали това предаване е излъчено по жичен или безжичен път, включително чрез кабел или спътник.

Член 4

Закрила на непубликувани преди това произведения

Всеки, който след изтичането на авторскоправната закрила за първи път законно публикува или законно публично съобщи непубликувано преди това произведение, се ползва от закрила, равна на имуществените права на автора. Срокът на закрила на такива права е 25 години от датата, когато произведението е било законно публикувано или законно публично съобщено за пръв път.

Член 5

Критични и научни публикации

Държавите-членки могат да закрилят критичните и научните публикации на произведения, които са станали обществено достояние. Максималният срок на закрила е 30 години от датата, когато публикацията е била законно публикувана за първи път.

Член 6

Закрила на фотографии

Фотографии, които са оригинални, в смисъл че са собствено авторско интелектуално произведение, се закрилят в съответствие с член 1. Никакви други критерии не се прилагат за определяне на тяхната пригодност за закрила. Държавите-членки могат да предвидят закрилата и на други фотографии.

Член 7

Закрила по отношение на трети страни

1. Когато страната по произхода на едно произведение по смисъла на Бернската конвенция е трета страна и авторът на произведението не е гражданин на Общността, срокът на закрила, предоставен от държавите-членки, изтича на датата на изтичането на закрилата, предоставена в страната по произхода на произведението, но не може да надхвърля срока, установен в член 1.

2. Срокът на закрила, установен в член 3, се прилага и в случаите, когато носителите на права не са граждани на Общността, при условие че държавите-членки им предоставят такава закрила. Срокът на закрила, предоставен от държавите-членки, изтича не по-късно от датата на изтичането на закрилата, предоставена в страната, на която е гражданин носителят на права, и не може да надвишава срока, установен в член 3, без обаче да се нарушават международните задължения на държавите-членки.

3. Държавите-членки, които към датата на приемане на настоящата директива и по-специално по силата на техните международни задължения, установяват по-дълъг срок на закрила, отколкото този, който произтича от разпоредбите, посочени в параграфи 1 и 2, могат да запазят тази закрила до сключването на международни споразумения за срока на закрила на авторското право или сродните права.

Член 8

Изчисляване на срокове

Сроковете, установени в настоящата директива, се изчисляват от първия ден на януари на годината, следваща събитието, което ги поражда.

Член 9

Неимуществени права

Настоящата директива не засяга разпоредбите на държавите-членки, регулиращи неимуществените права.

Член 10

Прилагане по време

1. Когато срок на закрила, който е по-дълъг от съответния срок, установен от настоящата директива, вече тече в държава-членка към датата, посочена в член 13, параграф 1, настоящата директива няма да има за последица скъсяването на този срок на закрила в тази държава-членка.

2. Сроковете на закрила, установени в настоящата директива, се прилагат към всички произведения и обекти, които са закриляни поне в една държава-членка към датата, посочена в член 13, параграф 1, по силата на националните разпоредби за авторското право и сродните му права или които отговарят на критериите за закрила по Директива 92/100/ЕИО.

3. Настоящата директива не засяга никакви действия по използване, извършени преди датата, посочена в член 13, параграф 1.

Държавите-членки приемат необходимите разпоредби за закрила в частност на правата, придобити от трети страни.

4. Не е необходимо държавите-членки да прилагат разпоредбите на член 2, параграф 1 към филмови или аудио-визуални произведения, създадени преди 1 юли 1994 г.

5. Държавите-членки могат да определят датата, от която се прилага член 2, параграф 1, при условие че тази дата е не по-късно от 1 юли 1997 г.

Член 11

Техническо адаптиране

1. Член 8 от Директива 91/250/ЕИО се отменя.

2. Членове 11 и 12 от Директива 92/100/ЕИО се отменят.

Член 12

Процедура по нотифициране

Държавите-членки нотифицират незабавно Комисията за всеки правителствен план да се предоставят нови сродни права, включително и основните съображения за тяхното въвеждане и срока на предвижданата закрила.

Член 13

Общи разпоредби

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с членове 1 - 11 от настоящата директива преди 1 юли 1995 г.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

Държавите-членки съобщават на Комисията текстовете на разпоредбите от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

2. Държавите-членки прилагат член 12 от датата на нотифициране на настоящата директива.

Член 14

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 29 октомври 1993 година.

За Съвета

Председател

R. URBAIN